

Въ прѣслѣдваніето на Екзархията, на духовенството и на българскитѣ храмове, явно се вижда строго опрѣдѣлената политика на Високата Порта, враждебно насочена срѣщу българскитѣ подданици на Султана. Нека се вземе прѣдъ видъ, че Българската църква не почива на революционни начала, нито пъкъ по самото си естество може да води революционна политика. Слѣдователно да се търсятъ другадѣ причинитѣ на гоненията не могатъ.

Господа Народни Прѣдставители!

Минавамъ на другъ дѣлъ. Искамъ да ви кажа нѣколко думи върху обносикѣ на турскитѣ власти къмъ *българскитѣ училища*, къмъ *учителитѣ* и къмъ *българската интелигенция*, която е плодъ на тия училища. Ще се ограничи съ най-кратки бѣлѣжки, понеже знаая, че мнозина отъ васъ сж запомнили недовѣрчивостъта на турскитѣ власти къмъ българското образование въ нашето отечество до освобождението и гоненията на учителитѣ тогава. Независимо отъ това, нашата преса твърдѣ често се занимава съ училищнитѣ работи въ Турско.

Турското правителство, като излиза отъ криво гледище на образованието на българитѣ, счита го опасно за държавата. Ние ще кажемъ по-сетнѣ всичкитѣ опасни послѣдци отъ тая крива мисль.

Слѣдъ като не успѣ Турското правителство да отнеме българскитѣ училища отъ общинитѣ и отъ Българската църква, то създаде цѣла система да прѣчи на прѣуслѣдванието имъ. Отваряние на нови български училища вече се не позволява. Стотина български кѣщи отъ с. *Киречъ-кьой* до Солунъ много се потрудиха да си откриятъ училище, но не успѣха. Не се позволи и на българитѣ въ г. *Скеча* и на разни други мѣста да откриятъ нови училища. На много мѣста училищнитѣ здания сж отнѣти отъ българскитѣ общини, които сж ги градили и сж прѣдадени на противницитѣ имъ. Такъвъ е случая съ българскитѣ училища въ Кукушъ, които сж прѣдадени на униятитѣ. Позволения за градение на нови училища не се издаватъ. Цѣль редъ години чека българската община въ гр. Деде-Агачъ султански ферманъ за тая цѣль, а той не излиза. Хиляди прѣпятствия измислиха турскитѣ власти да спрѣтъ строеніето на Беровата гимназия въ Одринъ

Българскитѣ учители се прѣдслѣдватъ като неприатели на държавата. Малцина сж ония щастливци, които поне веднѣжъ не сж затваряни и обирани съ рушвети. Сжщото повѣдение държи Турското правителство и спрямо ония младежи, които иматъ по-добро образование. Въ всичкитѣ главни турски затвори въ Македония и Одринско има учители и интелигентни младежи, има такива и по Азиатскитѣ крѣпости. Извѣстни ви сж Подрумскитѣ заточеници. Такива има и въ Къили-Куле въ Солунъ, въ Куршумли-ханъ въ Скопие и въ Едранския замандъ. Що се ограничи да припомнимъ за най-новитѣ арести въ Щипъ и въ Велесъ. Въ Щипъ турскитѣ власти сж уловили нѣкой си младежъ, който билъ въ България и се обвинявалъ въ бунтовничество. Това възбудило духътъ на полицията